

Tämän sivun alkukielistä versiota [ro](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

englanti

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [en](#)

Swipe to change

Menettelyjen määräajat

Romania

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Menettelylliseltä kannalta menettelyn määräaika määritellään yleisesti aikaväliksi, jonka aikana tietyt prosessitoimet on tehtävä tai jonka aikana niiden tekeminen on kielletty. Asiaa koskevat säännökset on vahvistettu 15. helmikuuta 2013 voimaan tulleen siviiliprosessilain nro 134/2010 180–186 §:ssä, sellaisena kuin laki on uudelleenjulkaistuna ja myöhemmin muutettuna ja täydennettynä.

Kaikki siviiliprosessin puitteissa käytettävät erityyppiset määräajat luokitellaan vahvistamistavan mukaan lakisääteiksi, oikeudellisiksi tai tavanomaisiksi määräajoiksi (niiden luonteesta riippumatta). Lakisääteisistä määräajoista säädetään nimenomaisesti laissa, ja ne ovat periaatteessa muuttumattomia. Näin ollen tuomari tai osapuolet eivät voi lyhentää tai pidentää niitä (tällainen on esimerkiksi viiden päivän määräaika haasteen tiedoksiantoa varten). Laissa sallitaan poikkeuksena tiettyjen lakisääteisten määräaikojen pidentäminen tai lyhentäminen. Oikeudelliset määräajat ovat niitä, jotka tuomioistuimien asettaa asioiden käsittelyn aikana. Ne koskevat muun muassa asianosaisten saapumista asian käsittelyyn, todistajien kuulemistajien eli muun muassa asiakirjojen ja asiantuntijoiden raporttien hallinnointia. Tavanomaiset määräajat ovat niitä, jotka asianosaiset voivat vahvistaa riita-asioita koskevien tuomioiden antamisen aikana, eivätkä ne edellytä tuomioistuimen hyväksyntää.

Menettelyn määräajat ovat tyypistä riippuen pakottavia (ehdottomia) tai kieltäviä (lykkäviä). Pakottavien määräaikojen kuluessa tietty prosessitoimi on toteutettava (esimerkiksi määräajat muutoksenhauulle, kuten valituksen tai oikaisuvaatimuksen tekemiselle), kun taas kieltävien määräaikojen kuluessa ei lain mukaan saa toteuttaa mitään prosessitoimia.

Toinen kriteeri määräaikojen luokittelulle liittyy seuraamukseen, jota sovelletaan, jos määräaikoja ei noudateta. Tällä perusteella määräajat ovat ehdottomia tai suhteellisia. Jos ehdottomia määräaikoja ei noudateta, ne vaikuttavat lopulta prosessitoimien pätevytyteen. Suhteellisten määräaikojen noudattamatta jättäminen puolestaan ei välttämättä johda prosessitoimien mitätöintiin, mutta sen seurauksena syyllisiin osapuoliin voidaan kohdistaa kurinpitotoimia tai taloudellisia seuraamuksia (tällaisia määräaikoja ovat esimerkiksi päätöksen määräaika tai valmistelun määräaika).

Määräaikojen kesto voi olla tunteja, päiviä, viikkoja, kuukausia tai vuosia. Myös tästä luokituksesta säädetään siviiliprosessilain 181 §:ssä. Lisäksi on tiettyjä tapauksia, joissa laissa ei säädetä erityisesti tietyn tyypisestä määräajasta (tunti, päivä) vaan viimeisestä ajankohdasta prosessitoimen toteuttamiselle (esimerkiksi kun kyse on täytäntöönpanon vastustamisesta, joka voidaan tehdä viimeiseen täytäntöönpanotoimenpiteeseen asti). Laissa voidaan myös esittää säännöksiä siitä, että toimi olisi toteutettava "viipymättä", "mahdollisimman pian" tai "kiireellisesti".

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Romanian lainsäädännön mukaan vapaapäiviä ovat kaikki lauantait ja sunnuntait, ja niiden lisäksi seuraavat yleiset vapaapäivät: 1. ja 2. tammikuuta (uusivuosi), 24. tammikuuta (Romanian ruhtinaskuntien yhdistymisen päivä), pääsiäinen – kaksi päivää riippuen kalenteripäivistä (pitkäperjantai mukaan lukien), 1. toukokuuta (työn päivä), 1. kesäkuuta (lasten päivä), helluntai – yksi päivä riippuen kalenteripäivistä, 15. elokuuta (Neitsyt Marian kuolonuneen nukkuminen), 30. marraskuuta (pyhän Andreaksen päivä), 1. joulukuuta (kansallispäivä) sekä 25. ja 26. joulukuuta (joulu).

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Määräaikoihin sovellettavat säännöt on vahvistettu siviiliprosessilain 180–186 §:ssä.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Kullakin määräajalla on alkamis- ja päättymisaika sekä niiden välissä oleva aika.

Alkamisajasta säädetään siviiliprosessilain 184 §:n 1 momentissa, että määräajat alkavat päivästä, jona prosessitoimet annetaan tiedoksi, ellei laissa toisin säädetä.

On kuitenkin myös asioita, joissa määräaikojen alkamisajankohdaksi asetettu prosessitoimen tiedoksiantaminen voidaan korvata vastaavilla prosessitoimilla (yhdenvertaiset asiat). Tällöin määräajan käynnistävä prosessitoimen tiedoksiantaminen korvataan joissakin tapauksissa muilla menettelyillä, joista määräaika sitten käynnistyy (esimerkiksi pyyntö antaa prosessitoimet tiedoksi vastapuolelle, muutoksenhaun tekeminen tai toimeenpanomääräyksen tiedoksiantaminen).

Yleisestä säännöstä poiketen on myös asioita, joissa määräajat alkavat muista ajankohdista kuin tiedoksiantamisesta. Ne voivat alkaa tuomiosta (määräajan päättymisen toteaminen, tuomion täydentäminen), todisteiden tunnustamisesta (pyydettyjen määrerien tai todistajaluettelon toimittaminen viiden päivän kuluessa) tai tiettyjen asiakirjojen julkaisemisesta (kiinteistön myynnistä ilmoittaminen viiden päivän kuluessa).

Päättymisajalla tarkoitetaan ajankohtaa, jolloin määräajan vaikutus saavutetaan. Se on joko ajankohta, jona päätty mahdollisuus toteuttaa menettely, jota varten määräaika on asetettu (kun kyseessä on pakottava määräaika), tai ajankohta, jona alkaa oikeus toteuttaa tiettyjä prosessitoimia (kun kyseessä on kieltävä määräaika).

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Aloitus- ja päättymisajankohdan välillä määräajat kuluu periaatteessa keskeytyksettä ilman mahdollisuutta keskeyttämiseen tai lykkäämiseen. Asianosaisen tahdosta riippumattomista olosuhteista johtuva syy – johon viitataan siviiliprosessilain 186 §:ssä – on kuitenkin peruste menettelyn määräaikojen keskeyttämiseen. Muitakin erityisiä keskeyttämisen oikeuttavia olosuhteita on (esimerkiksi muutoksenhaun määräajan keskeyttäminen – siviiliprosessilain 469 §). Laissa kuitenkin säädetään, että menettelyn määräaika voidaan myös lykätä (kuten vanhentumisaikaa koskevassa tapauksessa – siviiliprosessilain 418 §). Jos määräaika keskeytetään siviiliprosessilain 186 §:n nojalla, 15 päivän vakiomääräaika alkaa kuluu esteen poistumisen jälkeen riippumatta keskeytetyn määräajan kestosta. Lykkäyksessä määräaika jatkaa kulumista ajankohdasta, jona lykkääminen on päättynyt, ja siihen lisätään myös ennen määräajan lykkäämistä kulunut aika.

Siviiliprosessilain 183 §:n mukaan oikeudenkäyntiasiakirja, joka on toimitettu lakisääteisessä määräajassa postitoimistoon, lähettipalveluun tai erityiseen viestipalveluun kirjattuna kirjeenä tai lähetetty faksilla tai sähköpostilla, katsotaan toimitetuksi määräajassa. Jos osapuoli jättää asiakirjan lakisääteisessä

määräajassa sotilasyksikölle tai hallinnolle siinä säilöönottopaikassa, jossa hän on sijoitettuna, se katsotaan samoin jätetyksi määräaikana. Postitoimiston kuitti tai mahdollinen lähettipalvelun, erityisen viestipalvelun, sotilasyksikön tai säilöönottopaikan hallinnon antama kirjaamiskuitti tai tosite toimitetusta asiakirjasta, samoin kuin tuomioistuimen vastaanottavan tietokoneen tai faksilaitteen osoittama merkintä faksin tai sähköpostin vastaanottamispäivämäärästä ja -ajasta, on todiste päivämäärästä, jona asianosainen osapuoli on toimittanut asiakirjan.

6 Kun määräajan kulumisen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Siviiliprosessilain 181 §:n mukaan päivissä ilmaistut määräajat lasketaan poissulkevan järjestelmän mukaisesti siten, että päivää, jona aika alkaa kuluu – dies a quo – tai päivää, jona se päättyy – dies ad quem – ei oteta huomioon. Sovellettavat säännöt määritetään aloitusajankohdan yhteydessä, kuten kohdassa 4 esitetään.

Päivissä ilmaistut määräajat lasketaan aina kokonaisina päivinä, mutta asiakirja voidaan toimittaa vain tuomioistuimen yksikköjen työaikana. Tämä ongelma voidaan kuitenkin välttää lähettämällä menettelyasiakirja postitse, sillä postista ilmoitetaan virallisesti päivämäärä ja tosiasiallinen toimitustapa vastaanottajalle. Ks. myös vastaus kysymykseen 4.

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Jos henkilön on esimerkiksi toteutettava toimia tai hänelle toimitetaan asiakirja tiedoksi maanantaina 4. huhtikuuta 2005, ja häntä pyydetään antamaan vastaus 14 päivän kuluessa tiedoksiantamisesta, tarkoittaako se, että kyseisen henkilön on vastattava ennen tiistaita 19. huhtikuuta (laskettu kalenteripäivinä) vai perjantaita 22. huhtikuuta (laskettu työpäivinä)?

Oikea vastaus on, että määräaika lasketaan kalenteripäivinä. Kyseisen henkilön on toimittava viimeistään 19. huhtikuuta.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Siviiliprosessilain 182 §:n mukaisesti vuosissa, kuukausissa tai viikoissa ilmaistut määräajat päättyvät kyseisen vuoden, kuukauden tai viikon sen päivän lopussa, joka vastaa määräajan alkamispäivää.

Jos määräaika alkaa kuukauden 29., 30. tai 31. päivänä ja päättyy kuukautena, jossa ei ole tällaista päivää, sen katsotaan päättyvän kyseisen kuukauden viimeisenä päivänä.

Määräaika, joka päättyy yleisenä vapaapäivänä tai kun palvelut eivät ole avoimena, jatketaan seuraavan työpäivän loppuun.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy viimeisen viikon, kuukauden tai vuoden vastaavana päivänä. Jos viimeisessä kuukaudessa ei ole päivää, joka vastaa määräajan alkamispäivää, määräaika päättyy kyseisen kuukauden viimeisenä päivänä. Jos määräajan viimeinen päivä on vapaapäivä, määräaika jatketaan seuraavaan työpäivään.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Kyllä. Jos määräajan viimeinen päivä on vapaapäivä, määräaika jatketaan seuraavaan työpäivään.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Siviiliprosessilain 184 §:ssä määritetään, että menettelyn määräaika keskeytetään ja uusi määräaika alkaa kuluu uuden tiedoksiantamisen päivästä seuraavissa tapauksissa:

Kun joku osapuolista on menehtynyt, yksittäinen uusi asiakirja annetaan tiedoksi menehtyneen osapuolen viimeiseen asuinpaikkaan perillisille ilmoittamatta kunkin perillisen nimeä ja asemaa.

Kun jonkun osapuolen edustaja on menehtynyt, yksittäinen uusi asiakirja annetaan tiedoksi asianomaiselle osapuolelle.

Menettelyn määräaika ei käynnisty, ja jos se on alkanut kuluu aiemmin, se keskeytetään sen osapuolen osalta, jolla ei ole oikeustoimikelpoisuutta tai jonka oikeustoimikelpoisuus on rajoitettu, siihen asti, että kyseiselle osapuolelle on tarvittaessa nimetty edustaja tai avustaja.

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Eri oikeusaloille on vahvistettu erityisiä määräaikoja. Siviiliprosessilaissa muutoksenhaun (*apel*) ja toisen muutoksenhaun (*recurs*) yleiset määräajat ovat 30 päivää. Tietyissä tapauksissa (erityismenettelyt), esimerkiksi kieltomääräyksen osalta, muutoksenhaun määräaika on viisi päivää, mikä on lyhyempi kuin muutoksenhaun esittämisen määräaika yleislainsäädännössä.

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Kyllä, tietyissä poikkeustapauksissa tuomari voi lain nojalla joko pidentää määräaika (esimerkiksi viidellä päivällä siviiliprosessilain 469 §:n mukaisesti muutoksenhaussa ja 490 §:n mukaisesti toisessa muutoksenhaussa) tai lyhentää sitä (esimerkiksi siviiliprosessilain 159 §:n nojalla haasteen tiedoksiantamisen määräajan yhteydessä viidellä päivällä ennen käsittelypäivää).

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?

Siviiliprosessilain 1 088 §:n pykälän nojalla tuomioistuin soveltaa kansainvälisissä siviilimenettelyissä Romanian prosessilakia, ellei nimenomaisesti toisin määrätä. Ks. myös vastaukset kysymyksiin 5, 11 ja 16.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Kuten edellä on todettu, ehdottoman määräajan noudattamatta jättäminen vaikuttaa lopulta prosessitoimien pätevytyteen. Suhteellisten määräajojen noudattamatta jättäminen ei puolestaan välttämättä johda prosessitoimien mitätöintiin, mutta sen seurauksena syyllisiin osapuoliin voidaan kohdistaa kurinpitotoimia tai taloudellisia seuraamuksia (esimerkiksi päätösten määräajojen tai valmistelun määräajojen tapauksessa).

Menettelyn määräajojen noudattamatta jättämisestä voi aiheutua seuraavanlaisia seuraamuksia:

prosessitoimen mitätöinti

prosessitoimen toteuttamiseen annetun määräajan kumoaminen

tuomioistuimelle esitetyn hakemuksen voimassaolon päättyminen

pakkotäytäntöönpanoa koskevan oikeuden vanhentuminen

taloudelliset seuraamukset

kurinpitotoimet

velvollisuus tehdä uudelleen tai täydentää toimi, joka on toteutettu noudattamatta lakisääteisiä muodollisuuksia

velvollisuus myöntää korvauksia osapuolelle, jolle on koitunut vahinkoa menettelyvaatimusten rikkomisesta.

Siviiliprosessilain 185 §:ssä säädetään, että kun menettelyllistä oikeutta on käytettävä tietyssä määräajassa, tämän velvoitteen noudattamatta jättäminen aiheuttaa kyseisen oikeuden menettämisen, ellei laissa toisin säädetä. Prosessitoimi, joka toteutetaan määräajan päättymisen jälkeen, on mitätön. Jos laissa säädetään prosessitoimen keskeytymisestä määräajaksi, prosessitoimi, joka on toteutettu ennen määräajan päättymistä, voidaan mitätöidä asianosaisen osapuolen pyynnöstä.

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Siviiliprosessilain 186 §:ssä todetaan, että asianosaiselle, joka on ylittänyt menettelyn määräajan, annetaan uusi määräaika edellyttäen, että asianosainen todistaa, että viive johtuu asianmukaisesti perustellusta syystä. Asianosainen toteuttaa prosessitoimen enintään 15 päivän kuluessa siitä päivästä, jona

keskeytys on päättynyt, ja pyytää samalla uutta määräaika. Jos kyseessä on muutoksenhaku, määräajan pituus on sama kuin muutoksenhakua varten vahvistettu määräaika. Pyyntö uudesta määräajasta käsittelee tuomioistuimien, jolla on toimivalta käsitellä määräajassa käyttämättä jäänyttä oikeutta koskeva pyyntö. Kun viivästys on asianosaisen syytä, oikeussuojakeinoja ei ole käytettävissä.

Päivitetty viimeksi: 05/07/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.